

Rapport van de NKC en ENOVER over de uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020

Juni 2022

Situering:

Dit rapport over de uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 werd opgesteld overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 6 van het samenwerkingsakkoord (Opvolging van de uitvoering van het samenwerkingsakkoord). Het beoogt een jaarlijkse evaluatie van enerzijds de naleving van de verplichtingen door elke contracterende partij en anderzijds een beoordeling van de gemaakte vooruitgang ten opzichte van de doelstellingen voor 2020.

Dit rapport is het tweede rapport over de uitvoering van het samenwerkingsakkoord. Het behandelt de jaren 2013 tot 2020 waarbij de meest recente gegevens zijn opgenomen.

1. Uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk 2: Reductie van broeikasgasemissies conform beschikking nr. 406/2009/EG

1.1. Naleving door de gewesten

Overeenkomstig artikel 15 van het samenwerkingsakkoord maakt elk gewest de definitieve versie van haar broeikasgasinventaris ter goedkeuring over aan de Nationale Klimaatcommissie. Deze overmaking gebeurt uiterlijk twee weken na de publicatie van de uitvoeringshandeling, vermeld in artikel 19, §6, van verordening nr. 525/2013. Deze uitvoeringshandeling neemt de vorm aan van een uitvoeringsbesluit van de Commissie die voor elke lidstaat de totale hoeveelheid niet-ETS-emissies vastlegt voor een bepaald nalevingsjaar, na controle en validatie van hun broeikasgasinventaris.

a) Nalevingsjaar 2013

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2016/2132¹ van de Commissie van 5 december 2016, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2013 vaststelt, werd op 6 december 2016 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De Nationale Klimaatcommissie (NKC) heeft op 1 februari 2017 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2013 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikelen 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2013 (AEAs)	Niet-ETS-emissies 2013 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2013 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	48.048.531	45.987.372	2.061.159
Waals Gewest	26.029.033	24.282.512	1.746.521
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.302.261	3.994.749	307.512

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D2132&from=EN>

b) Nalevingsjaar 2014

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1015² van de Commissie van 15 juni 2017, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2014 vaststelt, werd op 16 juni 2017 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft op 1 februari 2017 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2014 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikelen 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2014 (AEAs)	Niet-ETS-emissies 2014 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2014 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	46.959.027	43.268.578	3.690.449
Waals Gewest	25.623.785	23.206.518	2.417.267
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.268.082	3.579.814	688.268

c) Nalevingsjaar 2015

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/2377³ van de Commissie van 15 december 2017, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2015 vaststelt, werd op 19 december 2017 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft via schriftelijke procedure op 14 februari 2018 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2015 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikelen 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2015 (AEAs)	Overgedragen AEAs voorgaande jaren	Niet-ETS-emissies 2015 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2015 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	45.869.527	2.061.159 (overgedragen van 2013)	45.117.985	2.812.701
Waals Gewest	25.218.534	4.163.788 (overgedragen van 2013 en 2014)	23.889.211	5.493.111
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.233.901	995.780 (overgedragen van 2013 en 2014)	3.712.324	1.517.357

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1015&from=EN>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D2377&from=EN>

d) Nalevingsjaar 2016

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1855⁴ van de Commissie van 27 november 2018, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2016 vaststelt, werd op 28 november 2018 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft via schriftelijke procedure op 18 januari 2019 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2016 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikelen 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2016 (AEAs)	Overgedragen AEAs voorgaande jaren	Niet-ETS-emissies 2016 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2016 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	44.780.029	3.690.449 (overgedragen van 2014)	46.073.085	2.397.393
Waals Gewest	24.813.281	5.493.111 (overgedragen van 2013 tot 2015)	24.146.182	6.160.210
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.199.720	1.517.357 (overgedragen van 2013 tot 2015)	3.843.882	1.873.195

e) Nalevingsjaar 2017

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2019/2005⁵ van de Commissie van 29 november 2019, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2017 vaststelt, werd op 2 december 2019 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft via schriftelijke procedure op 7 januari 2020 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2017 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikel 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2017 (AEAs)	Overgedragen AEAs voorgaande jaren	Niet-ETS-emissies 2017 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2017 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	43.016.898	5.210.094 (overgedragen van 2013 tot 2016)	43.576.338	4.650.654
Waals Gewest	25.223.065	6.160.210 (overgedragen van 2013 tot 2016)	23.564.063	7.819.212
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.247.387	1.873.195 (overgedragen van 2013 tot 2016)	3.684.161	2.436.421

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018D1855&from=EN>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D2005&from=EN>

f) Nalevingsjaar 2018

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2020/1834⁶ van de Commissie van 3 december 2020, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2018 vaststelt, werd op 4 december 2020 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft via schriftelijke procedure op 9 februari 2021 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2018 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikel 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2018 (AEAs)	Overgedragen AEAs voorgaande jaren	Niet-ETS-emissies 2018 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2018 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	42.062.926	4.650.654 (overgedragen van 2013 tot 2018)	45.714.645	998.935
Waals Gewest	24.801.759	7.819.212 (overgedragen van 2013 tot 2018)	24.882.799	7.738.172
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.209.417	2.436.421 (overgedragen van 2013 tot 2018)	3.656.415	2.989.423

g) Nalevingsjaar 2019

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2021/1876⁷ van de Commissie van 20 oktober 2021, die de niet-ETS-emissies voor elke lidstaat voor het jaar 2019 vaststelt, werd op 26 oktober 2021 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De NKC heeft via schriftelijke procedure op 15 december 2021 de niet-ETS-emissies van de 3 gewesten voor het jaar 2019 goedgekeurd overeenkomstig de gevalideerde definitieve versie van de nationale inventaris en de gewestelijke saldi vastgesteld (artikel 15, 17 en 18).

	Jaarlijkse emissieruimte 2019 (AEAs)	Overgedragen AEAs voorgaande jaren	Niet-ETS-emissies 2019 (tCO ₂ -eq)	Saldo 2019 (overschot AEAs)
Vlaams Gewest	41.108.962	998.935 (overgedragen van 2013 tot 2019)	44.197.729	-2.089.833
Waals Gewest	24.380.449	7.738.172 (overgedragen van 2013 tot 2019)	24.325.698	7.792.923
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	4.171.444	2.989.423 (overgedragen van 2013 tot 2019)	3.490.126	3.670.741

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D1834&from=EN>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D1876&from=EN>

h) Laatste nalevingsjaar

De afrekening voor 2020 - het laatste nalevingsjaar van de derde fase (2013-2020) - is nog niet afgerond op Europees niveau.

i) Conclusie voor de jaren 2013 - 2019

Voor de jaren 2013 - 2018 realiseerde elk gewest een overschot waardoor geen toepassing werd gemaakt van de automatische overdracht tussen gewesten (artikelen 19 tot 22) en werden er geen flexibele instrumenten ingezet om tekorten aan te zuiveren (artikelen 10 tot 12).

De sancties, vermeld in de artikelen 25 tot 29, werden bijgevolg ook niet toegepast.

Overeenkomstig artikel 10 heeft elk gewest beslist haar overschot aan AEAs te gebruiken (overdracht naar een volgend nalevingsjaar). Het verzoek van elk gewest tot overdracht van haar overschot aan AEAs (en het ongebruikt kredietrecht) van de nalevingsjaren 2013 tot en met 2018 naar een van de volgende nalevingsjaren werd uitgevoerd.

Voor het jaar 2019 werd er voor één gewest een negatief saldo opgetekend. Gezien echter het saldo op de 2019 ESD-nalevingsrekening positief was, werd overeenkomstig artikel 19 van het samenwerkingsakkoord een automatische overdracht gemaakt van een equivalente hoeveelheid AEAs van de overige gewesten naar dit gewest om het negatieve saldo te compenseren en dit a rato van het respectieve aandeel van beide gewesten in de som van de positieve gewestelijke saldi:

- Brussels hoofdstedelijk gewest: 669.178 (= $2.089.833 \times 3.670.741 / [3.670.741 + 7.792.923]$)
- Waals gewest: 1.420.655 (= $2.089.833 \times 7.792.923 / [3.670.741 + 7.792.923]$)

Overeenkomstig artikel 10 hebben beide gewesten met een positief saldo vervolgens beslist hun resterend overschot aan AEAs te gebruiken (overdracht naar het volgend nalevingsjaar):

- Brussels hoofdstedelijk gewest: 3.001.563 (= $3.670.741 - 669.178$)
- Waals gewest: 6.372.268 (= $7.792.923 - 1.420.655$)

Nog overeenkomstig artikel 19 moet het gewest met het negatief saldo uiterlijk op 30 juni van het hierop volgende jaar – dit is 30 juni 2022 - nalevingseenheden en bijhorende kredietrechten, met uitzondering van tCERs en ICERs, overdragen aan de gewesten met het positieve saldo ten belope van 75% van de toegekende AEAs.

- Aan het Brussels hoofdstedelijk gewest: 501.884 (= $75\% \times 669.178$)
- Aan het Waals gewest: 1.065.491 (= $75\% \times 1.420.655$)

Het Vlaamse gewest heeft deze overdracht in juni 2022 uitgevoerd.

Gezien bovenstaande moest er geen beroep gedaan worden op flexibiliteitsinstrumenten om een tekort te compenseren. De sancties, vermeld in de artikelen 25 tot 29, werden bijgevolg ook niet toegepast voor de naleving voor het jaar 2019.

Op vandaag zijn de nalevingsrekeningen voor de nalevingsjaren 2013 tot en met 2019 in het register afgesloten.

1.2. Naleving door de federale staat

Volgens artikel 16, 1°, van het samenwerkingsakkoord *“maakt de federale minister, bevoegd voor het klimaat, jaarlijks een rapport over de beleidslijnen en -maatregelen, vermeld in artikel 9 (Beleid en maatregelen van de Federale Staat), over aan de Nationale Klimaatcommissie. Dit rapport omvat een stand van zaken van de planning en uitvoering van de beleidslijnen en -maatregelen, alsook een inschatting van de emissiereducties, vermeld in artikel 9, 1° en 2°.”*.

1.2.1. Bestaande beleidslijnen en maatregelen (artikel 9, 1°) en nieuwe interne beleidslijnen en maatregelen (artikel 9, 2°)

Volgens artikel 9, 1°, van het samenwerkingsakkoord *“verbindt de Federale Staat er zich toe de bestaande beleidslijnen en maatregelen, vermeld in bijlage 5 van het samenwerkingsakkoord, verder te zetten, met een ingeschatte totale emissiereductie van 15.250 kton CO₂-eq. De Federale Staat mag een beleidslijn of maatregel vervangen door een evenwaardige interne beleidslijn of maatregel, als deze een emissiereductie realiseert die minstens gelijk is aan de emissiereductie van de initiële beleidslijn of maatregel. De door de evenwaardige beleidslijn of -maatregel gerealiseerde emissiereductie wordt berekend aan de hand van een vooraf door de Nationale Klimaatcommissie goedgekeurde methode”*.

Volgens artikel 9, 2°, van het samenwerkingsakkoord verbindt de federale staat zich ertoe om *“nieuwe interne beleidslijnen en -maatregelen te nemen en uit te voeren die een bijkomende emissiereductie realiseren van minstens 7.000 kton CO₂-eq voor de periode 2016 tot en met 2020 conform het lineair karakter van de gewestelijke reductie-inspanning. De federale staat identificeert de bijkomende beleidslijnen en -maatregelen en de gerealiseerde emissiereductie wordt berekend aan de hand van een vooraf door de Nationale Klimaatcommissie goedgekeurde methode, uiterlijk 31 december 2016”*.

Het meest recente rapport over de geschatte impact van de federale beleidslijnen en -maatregelen werd overeenkomstig artikel 16, §1, van het samenwerkingsakkoord in oktober 2021 gecommuniceerd aan de Nationale Klimaatcommissie. Dit rapport is beschikbaar op <https://klimaat.be/doc/rapport-art.16-nbs-2021-nl.pdf> en omvat een overzicht van de ramingen uit de meest recente studie van juli 2021, alsook een synthese van de methodologische evolutie in vergelijking met voorgaande studies.

De NKC heeft nog steeds geen consensus bereikt over de door de federale overheid gerapporteerde emissiereducties voortvloeiend uit de federale beleidslijnen en -maatregelen (bestaande en nieuwe), zoals meegedeeld door de federale regering.

1.2.2. Maatregelen om het brandstofsurplus te verminderen

In overeenstemming met artikel 9, 3°, van het samenwerkingsakkoord verbindt de federale staat zich ertoe om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om het brandstofsurplus maximaal te verminderen, waaronder de maatregelen opgenomen in bijlage 4 van het samenwerkingsakkoord.

1. een validatie van de gegevens en een mogelijke verfijning van de indeling in sectoren in de petroleumbalans op basis van de gegevensverzameling op gewestelijk niveau;
2. een analyse en vergelijking van de resultaten van de gegevensverzameling van brandstofverkoop per Gewest conform de wijziging van het KB van 11 maart 2003, met de hoeveelheid verkochte brandstof zoals gerapporteerd in de petroleumbalans.
3. de Federale Overheidsdienst Financiën geeft jaarlijks aan de ad hoc werkgroep Wegverkeer een analyse door van de evolutie van de accijnzen per brandstof.
4. de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie geeft jaarlijks aan de ad hoc werkgroep Wegverkeer een vergelijking van de brandstofprijzen met de buurlanden;
5. de Federale Overheidsdienst Financiën geeft jaarlijks aan de ad hoc Werkgroep wegverkeer het overzicht van de terugbetaling van de professionele diesel (in liters en in euro) door met een onderverdeling naar Belgische en niet-Belgische bedrijven;
6. een grondige analyse van de cijfers van de petroleumbalans zodra het brandstofsurplus groter is dan 10% (de ad hoc werkgroep Wegverkeer houdt hiertoe de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie op de hoogte van het brandstofsurplus);
7. een afstemming van de petroleumbalans met de gegevens van de Federale Overheidsdienst Financiën blijft verzekerd voor de jaren 2013-2020.

Onder 'brandstofsurplus' wordt het verschil in hoeveelheden brandstof verstaan (per brandstoftype) tussen de verkochte hoeveelheid brandstof (uit de federale energiebalansen) en de som van de in de gewesten verbruikte hoeveelheden brandstof, berekend met het COPERT-model. COPERT is de gebruikte methodologie in de 3 gewesten voor het berekenen van de emissies afkomstig van het wegverkeer o.b.v. mobiliteitsdata. COPERT wordt ontwikkeld voor de Europese lidstaten door EMISIA in opdracht van het Europees Milieu Agentschap (zie <https://www.emisia.com/utilities/copert/> voor meer info).

Punten 1, 2 en 7 hebben tot doel een validatie uit te voeren van de federale petroleumbalans. Punten 3, 4 en 5 hebben tot doel de mogelijke oorzaken van het brandstofsurplus beter in kaart te brengen. Punt 6 heeft tot doel een grondige analyse te maken zodra het brandstofsurplus meer dan 10% bedraagt.

A. Validatie van de petroleumbalans

De federale staat heeft, in overleg met de gewesten (via de werkgroep Energiebalansen onder ENOVER), het koninklijk besluit van 11 maart 2003 houdende de organisatie van de inzameling van de gegevens betreffende het opstellen van de petroleumbalans (nr. 2003011144) aangepast met het oog op het jaarlijks aanleveren van verkoopgegevens per brandstoftype (benzine, diesel, LPG) per gewest, conform de beslissing van de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu (UICL) van

12 november 2015⁸. Sinds 2016 worden deze gegevens jaarlijks verstrekt aan de werkgroep Emissies van het CCIM door de algemene directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. De gegevens over 2020 werden bezorgd in december 2021. De data over het jaar 2019 zijn nog niet definitief gevalideerd door ENOVER Balansen op datum van mei 2022. De brandstofverkoopcijfers per gewest zijn beschikbaar vanaf gegevensjaar 2015 terwijl broeikasgasemissies jaarlijks verplicht gerapporteerd moeten worden aan de Europese Commissie en aan het UNFCCC-secretariaat voor de volledige tijdsreeks vanaf 1990.

De som van de brandstofverkopten per gewest ligt in de buurt van de federale petroleumbalans, zowel totaal als per brandstofsoort. Dit gaf geen aanleiding tot bijstelling van de (sectoren in) de petroleumbalans. De gegevens per gewest worden afgestemd op de federale petroleumbalans zodat beide totale verkoopcijfers voor België overeenkomen.

De FOD Economie heeft er ook op toegezien dat de petroleumbalans overeenstemt met de gegevens van de accijnzen van de FOD Financiën, via een controlemechanisme tussen de biobrandstoffenbalans en de accijnsaangifte bij FOD Financiën, opgenomen in de wet van 11 juli 2013⁹. De samenvoeging van de rapportage van de petroleumbalans en de biobalans (via het KB van 15 november 2017) en de controle opgelegd in de bijmengwet van de biobalans met de gerapporteerde volumes bij FOD Financiën, bevestigt de volumes verkochte brandstoffen.

Conclusie:

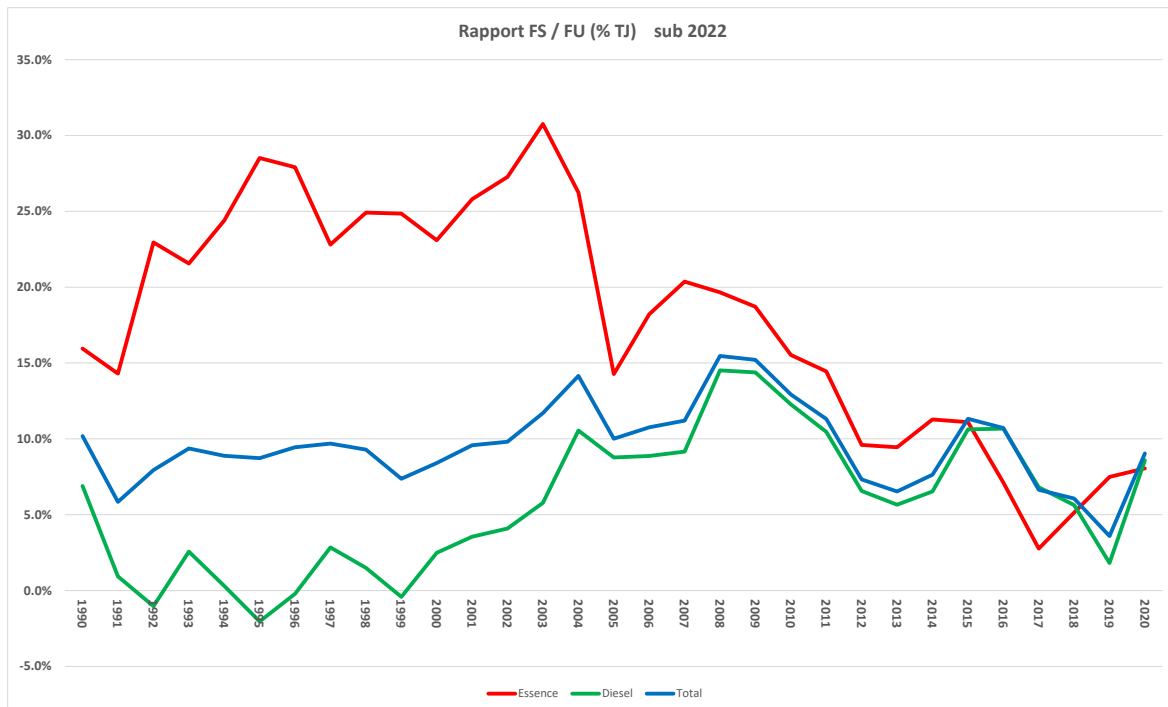
Dezelfde informatie wordt op verschillende manieren verzameld en levert hetzelfde resultaat. Daarbovenop is er ook de facturatie en betaling van bijdrages aan diverse fondsen die gebeuren op basis van de verkochte volumes brandstoffen, die een extra onafhankelijke bevestiging van de verkochte hoeveelheid brandstoffen oplevert.

B. Evolutie van het brandstofsurplus

Onderstaande figuur toont de evolutie van het brandstofsurplus.

⁸ Dat koninklijk besluit werd ondertussen afgeschaft en vervangen door het koninklijk besluit van 15 november 2017 betreffende de rapportageverplichting van biobrandstoffen, minerale oliën en hun substitutieproducten van biologische oorsprong (nr. 2017040874). Dit koninklijk besluit voorziet ook in die bijkomende bepalingen.

⁹ Zie artikel 11 van de wet van 17 juli 2013 houdende de minimale nominale volumes duurzame biobrandstoffen die de volumes fossiele motorbrandstoffen, die jaarlijks tot verbruik worden uitgeslagen, moeten bevatten.

Een grondige analyse van de cijfers van de petroleumbalans is vereist volgens het Samenwerkingsakkoord van zodra het brandstofsurplus meer dan 10% bedraagt (blauwe lijn in bovenstaande grafiek). De ad hoc werkgroep Verkeer van het CCIM heeft de overschrijding van die drempel van 10% voor gegevensjaren 2015-2017 gemeld aan de werkgroep Emissies van het CCIM, die het op haar beurt op 28 februari 2019 officieel heeft gemeld aan de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. De FOD Economie heeft toen een analyse van het brandstofsurplus uitgevoerd en deze bezorgd aan de CCIM werkgroep Emissies op 14 maart 2019.

20190314 Scan
ondertekende nota br

In het rapport werd een prijsvergelijking gemaakt van de brandstofprijzen met de prijzen in de buurlanden en werd de terugbetaling van professionele diesel in kaart gebracht. De FOD Economie concludeerde dat het fiscale gunstregime een belangrijke drijfveer bleek voor tanktoerisme en dus mogelijk een oorzaak van het brandstofsurplus.

Merk op dat de brandstof verkoopcijfers niet wijzigen, maar de brandstof verbruikcijfers wel jaarlijks worden herrekend voor de historische reeks. Bovenstaande figuur geeft het brandstofsurplus weer op basis van de laatste emissie-inventarisberekeningen (rapporteringsjaar 2022). In het rapporteringsjaar 2019 werden overschrijdingen van de 10% drempel vastgesteld voor de gegevensjaren 2015 tot en met 2017. Door wijzigingen aan de emissie-inventaris ligt het brandstofsurplus in het rapporteringsjaar 2022 voor het gegevensjaar 2017 onder de 10%; voor de gegevensjaren 2015 en 2016 blijft het surplus meer dan 10%. Ook voor de gegevensjaren na 2017 ligt het brandstofsurplus onder 10% en was geen grondige analyse meer nodig door de FOD. Voor het laatste jaar (2020) zien we een toename van het brandstofsurplus ten opzichte van de voorgaande jaren, maar blijft het brandstofsurplus onder de 10%.

C. Analyse mogelijke oorzaken brandstofsurplus

a) Jaarlijks overzicht van de terugbetaling van professionele diesel

In 2018 bezorgde de FOD Financiën een overzicht van de terugbetalingen voor professionele diesel aan Belgische en buitenlandse ondernemingen tot 2017 (in liter en in euro) aan de ad-hoc werkgroep Verkeer van het CCIM. Ondanks herhaalde vraag van de werkgroep om deze gegevens op te splitsen per categorie van begunstigde (vrachtwagens >7,5t, openbaar vervoer, autobussen, taxi's, vervoer personen met een handicap, enz.) was het voor FOD Financiën onmogelijk deze gegevens aan te leveren. Daarnaast stelt zich bij het aanleveren van de gegevens van de FOD Financiën ook het probleem dat de administratieve verwerking van de terugbetalingen niet gelijk loopt met het verbruik, wat een vergelijking bemoeilijkt. Op 15 oktober 2021 heeft de FOD Financiën recente gegevens op jaarbasis verstrekt (2016-2020). Helaas is de uitsplitsing naar het soort begunstigde (o.a. professionele trucks, taxi's en bussen) niet altijd beschikbaar. Onder deze omstandigheden is het nog steeds onmogelijk om de analyses verder uit te diepen.

Het aandeel buitenlandse begunstigden is significant en is de afgelopen jaren stabiel gebleven rond de 50%. We kunnen er dus van uitgaan dat er in België grote hoeveelheden diesel worden getankt maar in het buitenland worden verbruikt. Uit de resultaten blijkt eveneens dat het aandeel professionele diesel in de totale dieserverkoop toeneemt van 32% in 2016 tot 38% in 2020. Het gemiddelde op basis van vergoedingsgegevens 2009-2015 was 28%; voor de jaren 2012-2017 was dit bijna 34%. Er dient opgemerkt te worden dat dergelijk regime ook van toepassing is in andere lidstaten, zoals Frankrijk.

Uit een analyse van de ad-hoc werkgroep Verkeer (eind 2018) blijkt dat er een correlatie is tussen de prijs van de diesel in buurlanden, rekening houdend met de terugbetaling van de professionele diesel in België, en het brandstofsurplus. De ad-hoc werkgroep concludeerde hieruit dat de verkoop van professionele diesel vermoedelijk en gedeeltelijk verantwoordelijk is voor het overschrijden van de 10% drempel voor het brandstofsurplus. Dit bevestigt de analyse van de FOD Economie in de nota vermeld onder punt D.

Conclusie:

Het gunstige fiscale regime van de professionele diesel waarbij een deel van de betaalde accijnzen terugbetaald wordt voor bepaalde categorieën van professioneel goederen- en personenvervoer, kan een aanleiding zijn voor een verhoogd brandstofsurplus.

b) Jaarlijkse analyse van de evolutie van de accijnzen

Volgens bijlage 4 bij het samenwerkingsakkoord dient de FOD Financiën een analyse van de evolutie van de accijnzen per brandstof over te maken aan de ad-hoc werkgroep Verkeer. Deze analyse is nog niet gebeurd.

De ad-hoc Werkgroep Verkeer blijft aandringen om deze analyse uit te voeren om de jaarlijkse schommelingen en evolutie van de brandstofsurplus te kunnen onderbouwen.

De FOD Financiën zal de gevraagde gegevens bezorgen en, in overleg met de ad-hoc Werkgroep, de impact van accijnzen op de brandstofsurplus in kaart brengen.

c) Jaarlijkse vergelijking van de brandstofprijzen met de buurlanden

De algemene directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie bezorgde aan de ad-hoc werkgroep Verkeer van het CCIM een prijsvergelijking van de brandstoffen met de buurlanden.

Uit de resultaten blijkt dat in de omliggende landen de prijsvorming de laatste jaren verschillend is met België. Tanktoerisme met Luxemburg is gekend. De laatste jaren zien wij dat de benzineprijs in Nederland beduidend hoger ligt en er een nieuw tanktoerisme is ontstaan in België. De ad-hoc Werkgroep Verkeer benadrukt dat deze informatie (en analyse) jaarlijks nodig is om de evolutie van het brandstofsplus te kunnen duiden.

Conclusie:

De prijsvergelijking met de buurlanden toont een algemene tendens van lagere benzineprijzen (ten opzichte van de buurlanden, uitgezonderd Luxemburg) ten gevolge van lagere accijnzen, en quasi vergelijkbare dieselprijzen (uitgezonderd Luxemburg). Voor benzine lijkt dit dus een mogelijke verklaring te zijn voor het brandstofsplus ten gevolge van tanktoerisme.

D. Andere factoren met impact op het brandstofsplus

a) Totale gereden voertuigkilometers per gewest

In het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 was voorzien dat de FOD Mobiliteit een rol speelde bij de opmaak van de gewestelijke mobiliteitsstatistieken. Maar doordat de FOD Mobiliteit zich als voorzitter heeft teruggetrokken uit de Werkgroep Verkeersstatistieken werd dit overgedragen aan het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS) via een Service Level Agreement (SLA) dat wordt beheerd door het Federaal Planbureau. Deze nieuwe structuur, die sinds eind 2019 van kracht is, is regelmatig bijeengekomen en heeft gezamenlijk de mobiliteitsstatistieken vastgesteld die moeten worden gebruikt in de modellering van emissies van 2020. Toch wordt de algemene en structurele achteruitgang in de kwaliteit van de gebruikte brongegevens al een decennium lang geconstateerd. Toekomstig engagement is nodig vanuit de bevoegde mobiliteitsinstanties om tijdig consistente en kwaliteitsvolle mobiliteitsdata te genereren in kader van milieurapportering. De ad-hoc Werkgroep Verkeer verwacht dat kwaliteitsvolle mobiliteitsgegevens door de gewestelijke mobiliteitsadministraties consistent en op tijd angeleverd worden.

b) Jaarkilometers per voertuigcategorie

Naast de gewestelijke mobiliteitsgegevens hebben de gewesten ook nood aan gegevens inzake jaarlijkse kilometers per voertuigcategorie, brandstof en euronorm. Tot 2017 werden deze gegevens door de FOD Mobiliteit ter beschikking gesteld. Vanaf 2018 ontbreken de actuele jaarkilometers per voertuigcategorie. Deze gegevens zijn bekend via de voertuigkeuring en via CAR-PASS (enkel personenwagens en lichte vracht).

De FOD Mobiliteit heeft verklaard niet bevoegd te zijn voor het verkrijgen van de technische inspectiegegevens van de drie gewesten. Elk gewest dient deze gegevens bij de technische keuring op te vragen als gevolg van de regionalisering ervan.

De wetgeving inzake CAR-PASS liet niet toe om de gegevens aan de gewesten over te maken. De federale overheid heeft stappen ondernomen om de CAR-PASS-wetgeving vanaf 2023 in die zin aan te passen. Het is de bedoeling dat de data in de toekomst ontsloten kunnen worden voor

beleidsinitiatieven, studies of statistieken met een algemeen maatschappelijk, wetenschappelijk of algemeen economisch belang en met respect voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het gebruik van de data voor commerciële doeleinden blijft uitgesloten.

c) Wijzigingen in de emissie-inventaris

Wijzigingen in COPERT, de gebruikte parameters en de inputmodellen geven aanleiding tot herrekening van de verbruikte hoeveelheid brandstof waardoor het brandstofsurplus beïnvloed wordt.

E. Algemene conclusie

De algemene directie Energie van de FOD Economie heeft alle gevraagde elementen bepaald in Bijlage 4 van het Samenwerkingsakkoord 2013-2020 uitgevoerd. De FOD Financiën heeft geen informatie aangeleverd over de accijnzen. Een vergelijking van verschillende federale gegevensbronnen met de nationale petroleumbalans gaf geen aanleiding tot aanpassing van de petroleumbalans.

Analyses van de mogelijke oorzaken van het brandstofsurplus bevestigen de impact van de terugbetaling van professionele diesel en de impact van het verschil in brandstofprijzen ten opzichte van de buurlanden op tanktoerisme voor benzine.

Een belangrijke parameter in de bepaling van het brandstofsurplus, en die ontbreekt in Bijlage 4, is de berekening met het COPERT-model voor de verbruikte volumes brandstof. De gebruikte parameters in dit model alsook de input van mobiliteitsgegevens beïnvloeden het brandstofsurplus. Er wordt een algemene en structurele achteruitgang in de kwaliteit van de gebruikte inputgegevens geconstateerd. Engagement is nodig vanuit de bevoegde mobiliteitsinstanties om tijdig consistente en kwaliteitsvolle mobiliteitsdata te genereren in kader van milieurapportering. Het gaat hierbij over verkeersintensiteiten (totaal gereden voertuigkilometers per gewest) en jaarkilometrages uit de voertuigkeuring.

Een ander element dat ontbreekt in Bijlage 4 is de problematiek van salariswagens met tankkaart in België. Dit systeem maakt het mogelijk om in België te tanken en lange afstanden in het buitenland te rijden, waardoor de verkoop van brandstof groter is dan het verbruik in België (en dat dus impact heeft op het brandstofsurplus).

2. Uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk 4: Verdeling van de opbrengsten van de veiling van emissierechten

Op 2 december 2016 werd een eerste schijf van de veilingopbrengsten van emissierechten voor de periode 2013-2020 (326 miljoen euro), doorgestort naar de contracterende partijen, met uitzondering van de federale staat¹⁰, overeenkomstig de verdeelsleutel vermeld in artikel 39, lid 2, van het samenwerkingsakkoord.

Op dezelfde datum werd een tweede schijf (veilingopbrengsten tot en met eind oktober 2016) doorgestort naar de contracterende partijen (met uitzondering van de federale staat¹¹) overeenkomstig de verdeelsleutel vermeld in artikel 39, lid 3, van het samenwerkingsakkoord.

Eind 2017 werd een derde schijf van de veilingopbrengsten van emissierechten doorgestort naar de contracterende partijen (met uitzondering van de federale staat¹²) overeenkomstig de verdeelsleutel vermeld in artikel 39, lid 3, van het samenwerkingsakkoord.

Na de publicatie van het samenwerkingsakkoord in het Belgisch Staatsblad van 12 juli 2018, werd een vierde schijf van de veilingopbrengsten van emissierechten doorgestort naar de contracterende partijen met inbegrip van het gecumuleerde aandeel van de federale staat dat tot dan toe was geblokkeerd overeenkomstig de verdeelsleutel opgenomen in artikel 39, lid 3, van het samenwerkingsakkoord.

Vanaf augustus 2018 werden de veilingopbrengsten van emissierechten maandelijks doorgestort naar de contracterende partijen overeenkomstig de verdeelsleutel vermeld in artikel 39, lid 3, van het samenwerkingsakkoord, ingevoerd.

Overzicht van de doorgestorte bedragen:

¹⁰ Het bedrag vermeld voor de federale staat werd gestort in augustus 2018.

¹¹ idem.

¹² idem

Datum	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federaal Staat	Totaal	Opmerking
02/12/2016	€ 172.780.000,00	€ 97.800.000,00	€ 22.820.000,00	/	€ 293.400.000,00	eerste schijf: 326 miljoen euro
	53%	30%	7%	10%		
02/12/2016	€ 62.281.689,58	€ 36.181.459,17	€ 8.900.757,00		€ 107.363.905,75	tweede schijf: tot eind oktober 2016
21/12/2017	€ 70.448.652,63	€ 40.925.913,63	€ 10.067.908,28		€ 121.442.474,54	derde schijf: november 2016 tot oktober 2017)
16/08/2018	€ 115.948.752,64	€ 67.358.401,60	€ 16.570.386,56	€ 75.256.289,01	€ 275.133.829,81	vierde schijf: november 2017 tot juli 2018 + gecumuleerd aandeel federale staat
07/09/2018	€ 12.412.676,37	€ 7.210.927,42	€ 1.773.911,67	€ 2.129.164,54	€ 23.526.680,00	augustus 2018
05/10/2018	€ 23.561.420,99	€ 13.687.595,78	€ 3.367.193,22	€ 4.041.525,01	€ 44.657.735,00	september 2018
09/11/2018	€ 26.414.895,46	€ 15.345.271,91	€ 3.774.986,96	€ 4.530.985,67	€ 50.066.140,00	oktober 2018
13/12/2018	€ 23.971.751,33	€ 13.925.970,02	€ 3.425.834,06	€ 4.111.909,58	€ 45.435.465,00	november 2018
09/01/2019	€ 13.900.856,58	€ 8.075.459,71	€ 1.986.589,44	€ 2.384.434,27	€ 26.347.340,00	december 2018
07/02/2019	€ 14.444.136,86	€ 8.391.068,89	€ 2.064.230,32	€ 2.477.623,93	€ 27.377.060,00	januari 2019
08/03/2019	€ 14.163.158,20	€ 8.227.839,25	€ 2.024.075,30	€ 2.429.427,25	€ 26.844.500,00	februari 2019
07/04/2019	€ 16.053.549,00	€ 9.326.028,75	€ 2.294.233,50	€ 2.753.688,75	€ 30.427.500,00	maart 2019
06/05/2019	€ 16.913.019,95	€ 9.825.323,38	€ 2.417.061,61	€ 2.910.115,06	€ 32.056.520,00	april 2019
11/06/2019	€ 16.006.465,98	€ 9.298.676,69	€ 2.287.504,80	€ 2.745.612,53	€ 30.338.260,00	mei 2019
04/07/2019	€ 14.320.588,76	€ 8.319.295,79	€ 2.046.573,86	€ 2.456.431,55	€ 27.142.890,00	juni 2019
08/08/2019	€ 23.408.113,62	€ 13.598.534,54	€ 3.345.283,86	€ 4.015.227,98	€ 44.367.160,00	juli 2019
05/09/2019	€ 9.204.667,88	€ 5.347.290,95	€ 1.315.451,02	€ 1.578.890,15	€ 17.446.300,00	augustus 2019
04/10/2019	€ 16.276.343,93	€ 9.455.457,57	€ 2.326.073,41	€ 2.791.905,09	€ 30.849.780,00	september 2019

08/11/2019	€ 19.362.318,54	€ 11.248.200,59	€ 2.767.094,04	€ 3.321.246,83	€ 36.698.860,00	oktober 2019
5/12/2019	€ 18.382.961,04	€ 10.679.259,97	€ 2.627.132,79	€ 3.153.256,20	€ 34.842.610,00	november 2019
13/01/2020	€ 9.695.272,57	€ 5.632.299,17	€ 1.385.563,97	€ 1.663.044,29	€ 18.376.180,00	december 2019
12/02/2020	€ 14.915.217,71	€ 8.664.735,08	€ 2.131.553,10	€ 2.558.429,11	€ 28.269.935,00	januari 2019
11/03/2020	€ 15.654.620,09	€ 9.094.277,97	€ 2.237.222,05	€ 2.685.259,89	€ 29.671.380,00	februari 2019
6/04/2020	€ 14.251.502,18	€ 8.279.161,14	€ 2.036.700,65	€ 2.444.581,02	€ 27.011.945,00	maart 2020
7/05/2020	€ 13.014.390,98	€ 7.560.483,01	€ 1.859.903,49	€ 2.232.377,52	€ 24.667.155,00	april 2020
10/06/2020	€ 10.873.031,41	€ 6.316.497,59	€ 1.553.879,02	€ 1.865.066,98	€ 20.608.475,00	mei 2020
6/07/2020	€ 15.140.771,98	€ 8.795.766,89	€ 2.163.787,35	€ 2.597.118,78	€ 28.697.445,00	juni 2020
6/08/2020	€ 21.215.080,90	€ 12.324.530,51	€ 3.031.874,72	€ 3.639.053,87	€ 40.210.540,00	juli 2020
7/09/2020	€ 8.809.331,92	€ 5.117.627,44	€ 1.258.953,04	€ 1.511.077,60	€ 16.696.990,00	augustus 2020
6/10/2020	€ 20.898.389,00	€ 12.140.553,88	€ 2.986.615,87	€ 3.584.731,25	€ 39.610.290,00	september 2020
6/11/2020	€ 20.302.565,05	€ 11.794.420,37	€ 2.901.465,89	€ 3.482.528,69	€ 38.480.980,00	oktober 2020
7/12/2020	€ 19.791.114,88	€ 11.497.302,33	€ 2.828.373,89	€ 3.394.798,90	€ 37.511.590,00	november 2020
8/01/2021	€ 12.987.401,60	€ 7.544.804,00	€ 1.856.046,40	€ 2.227.748,00	€ 24.616.000,00	december 2020
	52,76%	30,65%	7,54%	9,05%		

€ 1.700.193.915,09

3. Uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk 5: Internationale Klimaatfinanciering

De jaarlijkse Belgische bijdrage van 50 miljoen euro voor de internationale klimaatfinanciering voor de jaren 2016 tot en met 2020, wordt overeenkomstig artikel 41 als volgt verdeeld:

- 1° voor het Vlaams Gewest: 14,5 miljoen euro;
- 2° voor het Waals Gewest: 8,25 miljoen euro;
- 3° voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 2,25 miljoen euro;
- 4° voor de Federale Staat: 25 miljoen euro.

In lijn met artikel 42 van het samenwerkingsakkoord, worden hieronder de gegevens voor de jaren 2016-2020, op basis van de Belgische rapporten in het kader van artikel 16 van de Europese verordening nr. 525/2013, weergegeven voor de beoordeling en de analyse van de bijdrage van elke contracterende partij.

a) De jaren 2016 -2020

In 2016 hebben de contracterende partijen de volgende bijdragen geleverd:

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federale Staat	Totaal
Multilaterale klimaatfinanciering	€15.533.917	€8.023.204	€5.005.238	€25.061.211	€53.623.570
Bilaterale klimaatfinanciering	€3.417.647	€1.270.455	€362.577	€42.241.233	€47.291.912
Totaal	€18.951.564	€9.293.659	€5.367.815	€67.302.444	€100.915.482

In 2017 hebben de contracterende partijen de volgende bijdragen geleverd:

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federale Staat	Totaal
Multilaterale klimaatfinanciering	€77.392	€8.032.486	€608.187	€15.073.566	€23.791.631
Bilaterale klimaatfinanciering	€5.614.078	€1.366.188	€447.761	€73.704.725	€81.132.752
Totaal	€5.691.470	€9.398.674	€1.055.948	€88.778.291	€104.924.383

In 2018 hebben de contracterende partijen de volgende bijdragen geleverd:

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federale Staat	Totaal
Multilaterale klimaatfinanciering	€82.346	€8.096.545	€471.413	€8.027.962	€16.678.266
Bilaterale klimaatfinanciering	€5.881.898	€744.698	€1.195.646	€56.182.166	€64.004.408
Totaal	€5.964.244	€8.841.243	€1.667.059	€64.210.128	€80.682.674

In 2019 hebben de contracterende partijen de volgende bijdragen geleverd:

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federale Staat	Totaal
Multilaterale klimaatfinanciering	€6.106.464	€8.024.244	€407.649	€35.053.217	€49.591.574
Bilaterale klimaatfinanciering	€9.377.986	€1.521.123	€748.230	€38.479.518	€50.126.857
Totaal	€15.480.450	€9.545.367	€1.155.879	€73.532.735	€99.714.431

In 2020 hebben de contracterende partijen de volgende bijdragen geleverd:

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Federale Staat	Totaal
Multilaterale klimaatfinanciering	€6.055.487	€8.024.463	€1.191.671	€25.000.000	€40.271.620
Bilaterale klimaatfinanciering	€20.543.847	€1.479.372	€888.951	€45.163.082	€68.075.252
Totaal	€26.599.334	€9.503.835	€2.080.622	€70.163.082	€108.346.872

Voor de jaren 2016 tot 2020 hebben de verschillende Belgische entiteiten bijdragen geleverd aan klimaatspecifieke acties:

- die zich voornamelijk richten op klimaataanpassing of activiteiten die zowel klimaatmitigatie als klimaataanpassing beogen;
- die zich voornamelijk richten naar landen in Afrika en de minst ontwikkelde landen;
- voornamelijk in de volgende sectoren: multisectorieel, landbouw en veeteelt, energie, water, afvalverwerking en leefmilieu.

Een groot deel van de bijdragen werd geleverd via klimaatspecifieke multilaterale fondsen zoals het Green Climate Fund, het Adaptation Fund en het Least Developed Countries Fund. Maar België blijft ook klimaataanpassing en klimaatmitigatie ondersteunen in ontwikkelingslanden door het integreren

van klimaatdoelstellingen in haar officiële ontwikkelingshulp, aangezien dit cruciaal is voor het doen stijgen van klimaatweerbare en koolstofarme investeringen.

Meer informatie over de specifieke programma's en projecten die gesteund werden, vindt u in de rapportage aan het UNFCCC en het EU MMR.

Zie <http://www.klimaat.be/nl-be/klimaatbeleid/belgisch-klimaatbeleid/rapportering> en http://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art16_finance/.

c) Conclusie voor de jaren 2016-2020

Aan de hand van de cijfers voor de jaren 2016-2020, zoals gerapporteerd in het kader van artikel 16 van de Europese verordening nr. 525/2013 kan worden geconcludeerd dat elke contracterende partij het cumulatieve engagement voor internationale klimaatfinanciering voor de jaren 2016 tot en met 2020 realiseerde:

1° voor het Vlaamse Gewest: 72,7 miljoen euro (verbintenis: 72,5 miljoen euro);

2° voor het Waalse Gewest: 46,6 miljoen euro (verbintenis: 41,25 miljoen euro);

3° voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest: 11,3 miljoen euro (verbintenis: 11,25 miljoen euro);

4° voor de Federale Staat: 364 miljoen euro (verbintenis: 125 miljoen euro).

De totale Belgische bijdrage aan internationale klimaatfinanciering in de jaren 2016 tot en met 2020 was 494,6 miljoen euro.

4. Uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk 3: Hernieuwbare Energie

4.1. Context

Europese context

Aan de hand van het energie- en klimaatpakket 2020 werkte de gehele Europese Unie (EU) aan haar ambitie om 20% van haar finaal bruto energieverbruik te halen uit hernieuwbare bronnen. Richtlijn 2009/28/CE legt de Belgische doelstelling op 13% in 2020.

Belgische context en monitoring

In uitvoering van artikel 43 van het samenwerkingsakkoord, heeft deze nota tot doel na te gaan of de volgende doelstellingen behaald zijn:

- 13% hernieuwbare energie in het finaal bruto energieverbruik in 2020¹³ (Art.30, §1);
- 10% hernieuwbare energie in het transport¹⁴, een doelstelling die behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid rekening houdend met de inspanningen van de Gewesten uit hun beleid en maatregelen op dit vlak;
- De doelstellingen die aan de verschillende entiteiten zijn toegewezen via het samenwerkingsakkoord burden sharing in artikel 30, paragraaf 4 en 5, met name:
 - o Voor het Vlaams Gewest: 2,156 Mtoe (25.074 GWh)
 - o Voor het Waals Gewest: 1,277 Mtoe (14.851 GWh)
 - o Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 0,073 Mtoe (849 GWh)
 - o Voor de federale overheid: 0,718 Mtoe (8.350 GWh)

De som van de doelstellingen van de entiteiten bedraagt 4,224 Mtoe, of 49.125 GWh.

Waarschuwing: wegens afrondingen en conversies zijn geringe verschillen tussen de tabellen mogelijk.

4.2. Compilatie van de eindcijfers 2020

Presentatie van de globale Belgische eindcijfers 2020 voor hernieuwbare energie per entiteit (teller)

Reële productiecijfers (zonder toepassing van de normalisatieregels voor windenergie).

GWh	VG	WG	BHG	FED	Totaal BE
Elek HEB	10.390,6	5.813,7	267,8	6.973,7	23.445,9
H&C HEB	8.095,0	9.108,5	129,0		17.332,6
Transport HEB	5.047,1	2.368,6	330,0		7.745,7
Totaal	23.532,7	17.290,8	726,8	6.973,7	48.524,1

¹³ In artikel 30, paragraaf 1 bepaalt het samenwerkingsakkoord dat deze verhouding (percentage) berekend moet worden overeenkomstig de bepalingen van richtlijn 2009/28/EG.

¹⁴ Artikel 30, paragraaf 2 bepaalt dat dit percentage berekend wordt overeenkomstig artikel 3, paragraaf 4 van richtlijn 2009/28/EC.

Richtlijn 2009/28/EC verplicht de lidstaten om een normalisatie toe te passen op de productie van elektriciteit uit windenergie. Dit om de fluctuaties die kunnen optreden vanwege weersomstandigheden, op te vangen. De normalisatie dient dus ook hier toegepast te worden. Dit heeft impact op de parameter “Elek HEB”:

GWh	VG	WG	BHG	FED	Totaal BE
Elek HEB	10.390,6	5.813,7	267,8	6.973,7	23.445,9
Elek HEB (na normalisatie)	9.998,6	5.548,7	267,8	6.705,6	22.520,7
H&C HEB	8.095,0	9.108,5	129,0		17.332,6
Transport HEB	5.047,1	2.368,6	330,0		7.745,7
Total	23.532,7	17.290,8	726,8	6.973,7	48.524,1
Totaal (na normalisatie)	23.140,7	17.025,8	726,8	6.705,6	47.598,9

Ter herinnering, overeenkomstig artikel 31, §1 van het samenwerkingsakkoord “burden sharing”, brengen de gewestelijke doelstellingen, vermeld in artikel 30, § 4, “een bijdrage van de Federale Staat in rekening, namelijk de bijmenging en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen in de vervoersector, die het resultaat zijn van federale beleidsmaatregelen”.

ENOVER voltallig heeft besloten een verdeelsleutel te gebruiken gebaseerd op een raadpleging van de publieke en privé-benzinestations¹⁵ (zie hieronder).

¹⁵ FOD Economie: verkoopcijfers motorbrandstoffen 2017 toegepast op de periode 2017-2020.

Presentatie van de globale Belgische eindcijfers 2020 voor hernieuwbare energie in transport

Onderstaande cijfers betreffen de reële bijmengwaarden van biobrandstoffen in de fossiele motorbrandstoffen. Deze cijfers worden als dusdanig bijgeteld bij het transportgedeelte voor de algemene 13%-HEB doelstelling. Enkel bij het berekenen van de 10%-HEB transport doelstelling (zie hoofdstuk 1.4) wordt er gebruik gemaakt van de multiplicatoren, zoals voorzien in de Richtlijn 2009/28/EC.

De Voltallige Enover heeft besloten om een verdeelsleutel gebaseerd op een bevraging van de publieke en private pompstations¹⁶ te gebruiken. Dit stemt overeen met de volgende verdeling:

- Vlaanderen: 65,16%
- Wallonië: 30,58%
- Brussel: 4,26%

	België	VG	WG	BHG
Biobrandstoffen (GWh)	7.745,7	5.047,1	2.368,6	330,0

4.3. Evaluatie behalen interne doelstellingen entiteiten

Om aan de doelstelling die aan de verschillende entiteiten werden toegewezen in het samenwerkingsakkoord Burden Sharing (art. 30) te voldoen, hebben meerdere entiteiten een eerste reeks van statistische transfers uitgevoerd, aangevuld door bijkomende statistische transfers in het kader van de algemene 13 % doelstelling:

GWh	VG	WG	BHG	FED	Totaal BE
Elek HEB	9.998,6	5.548,7	267,8	6.705,6	22.520,7
H&C HEB	8.095,0	9.108,5	129,0		17.332,6
Transport HEB	5.047,1	2.368,6	330,0		7.745,7
Subtotaal	23.140,7	17.025,8	726,8	6.705,6	47.598,9
Statistische transfer BS	2.050	0	150	1.644,5	3.844,5
Aanvullende statistische transfer¹⁷	20		2	10	32
Totaal	25.210,7	17.025,8	878,8	8.360,1	51.475,4
Doelstelling BS	25.074	14.851	849	8.350	49.125
Vershil	+136,7	+2.174,8	+29,8	+10,1	+2.350,4

Elke entiteit heeft (al dan niet dankzij de aankoop van statistieken) de Burden Sharing doelstelling behaald.

¹⁶ FOD Economie: verkoopcijfers motorbrandstoffen 2017 toegepast op 2020.

¹⁷ Aanvullende statistische transfers zoals uitgevoerd ten einde aan de algemene 13 % doelstelling te voldoen, conform beslissing tussen federale overheid, Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 3 december 2021

Becommentariëring door elke entiteit van haar eigen resultaten:

- **Federale staat**

De finale cijfers m.b.t. de productie van offshore windenergie bedroegen 6.705,6 GWh in 2020, dit in vergelijking met de doelstelling van 8.350 GWh. Dit wordt verklaard door de inwerkingtreding in de loop van het jaar 2020 van de drie laatste parken. en door de normalisatie van de productiecijfers conform de bepalingen van richtlijn 2009/28. Ten einde haar engagement na te komen en de doelstelling van 8.350 GWh te behalen, alsook om bij te dragen aan de voorlopige dichting van de kloof tussen de Belgische productiecijfers en de statistieken nodig om te voldoen aan de 13%-doelstelling, heeft de Federale staat zijn productie van offshore windenergie aangevuld met de aankoop van statistieken bij andere lidstaten voor een totaal volume van 1.654,5 GWh.

Ter herinnering, de bijdrage per entiteit voor de sector transport, die steunt op de federale wetgeving inzake de bijmenging van biobrandstoffen, is conform het artikel 30 §4 van het akkoord “burden sharing” opgenomen in de regionale gegevens.

- **Vlaams Gewest**

In 2020 bedroeg de productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen 23.140,7 GWh. De productie van hernieuwbare energie werd aangevuld met de aankoop van statistieken voor een hoeveelheid van 2.070 GWh, zodat de doelstelling van 25.074 GWh overschreden werd.

- **Waals Gewest**

Het Waals Gewest heeft haar burden sharing doelstelling behaald en overschreden met een aandeel hernieuwbare energie ten belope van 17.025,8 GWh, oftewel een overschot van 2.174,8 GWh in vergelijking met haar doelstelling.

- **Brussels Gewest**

De productie van hernieuwbare energie bedroeg 727GWh in 2020. Deze productie werd vervolledigd via de aankoop van statistieken bij Litouwen ten belope van 152 GWh om tot een totaal te komen van 878,8 GWh, welke toeliet om de doelstelling van 849 GWh te overschrijden.

4.4. Verificatie behalen transportdoelstelling 10%

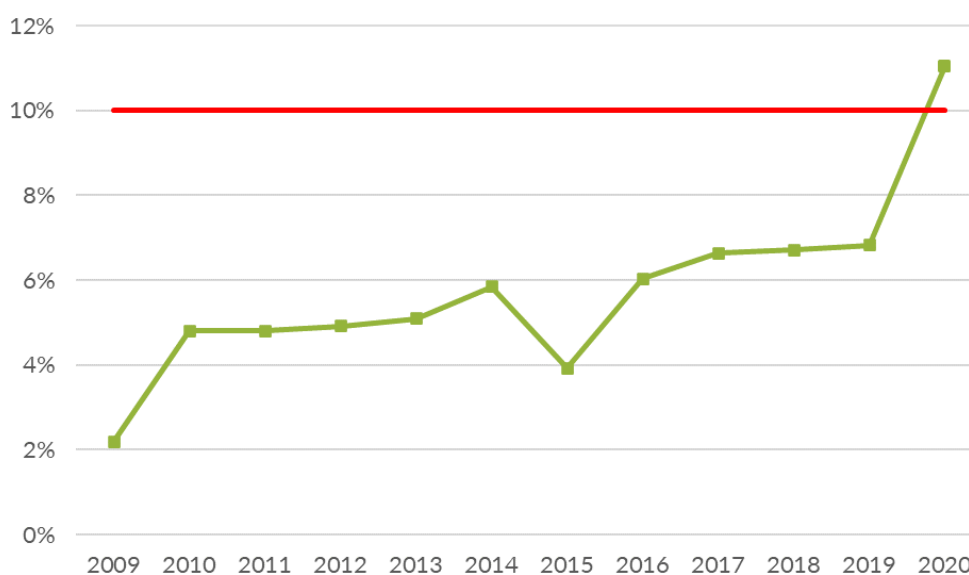
Presentatie van de eindcijfers

Om het aandeel biobrandstoffen in 2020 te behalen, is de bijmengplicht in de aardolieproducten voor het jaar 2020 in België als 9,55% in energie gedefinieerd (gemiddeld op jaarbasis). Overeenkomstig Richtlijn 2009/28 zal de 9,55% in energie ingevuld worden met maximum 7% conventionele brandstoffen + 1,95% niet-conventionele biobrandstoffen.

België heeft ervoor gekozen het totale elektriciteitsverbruik in het transport te vermenigvuldigen met het (hogere) RES-E aandeel van de EU-27.

Totale HEB transport 2020 (inclusief multiplicators) (teller)	
HEB Transport (GWh), waarvan:	9.789
- biobrandstoffen	7.746

- elektriciteit (spoor)	1.178
- elektriciteit (weg)	108
- elektriciteit (andere)	15
Totaal energieverbruik in transport 2020 (noemer)	
Transport (GWh)	88.710
Aandeel HEB in het totale energieverbruik in transport 2020	
	11,03 %

Besluit

België heeft de doelstelling van 10% verbruik van energie van hernieuwbare oorsprong in de transportsector ruimschoots bereikt.

4.5. Evaluatie algemene doelstelling van 13%

4.5.1. Presentatie van de Belgische eindcijfers 2020 voor het bruto finaal energieverbruik (noemer)

Het **reële bruto-eindverbruik** van energie volgens het SHARES-tool, berekend volgens de methodologie uit richtlijn 2009/28 bedraagt in 2020 **392.820 GWh**.

Dit ligt hoger dan het bruto-eindverbruik van energie dat in het **Burden Sharing akkoord** geschat werd op 377.975 GWh (32,5 Mtoe) te liggen in 2020¹⁸.

4.5.2. Controle op de naleving van de doelstelling van 13 %

Op basis van het bruto eindverbruik van energie van 392.820 GWh, kan afgeleid worden dat de teller minstens 51.067 GWh dient te bedragen om aan de globale doelstelling van 13% te voldoen.

Een belangrijke kanttekening is dat in de bepaling van de teller op Belgisch niveau, de totale Belgische windenergie **genormaliseerd** moet worden. Om wiskundige redenen wijkt de normalisatie van de som van de bruto productiecijfers van de entiteiten aanzienlijk af van de som van de genormaliseerde productiecijfers per entiteit, zoals blijkt in onderstaande tabel:

GWh	Reële productie	Genormaliseerd productie per entiteit	Genormaliseerde Belgische productie
VG	3.264,1	2.872,1	
WG	2.525,8	2.260,7	
FED	6.973,7	6.705,6	
Totaal	12.763,6	11.838,4	11.421,8

In onderstaande tabel staat het nationale resultaat voor het volledige jaar 2020, na integratie van de statistische transfers van elke betrokken entiteit in het kader van zijn burden-sharing engagementen (cf. punt 1.3).

	ktoe	GWh
Totale HEB teller zonder statistische transfers	4.057,7	47.190
Totale HEB teller met statistische transfers (BS)	4.388,0	51.035
Totaal noemer	33.776,5	392.820
% HEB	12,99%	
HEB doelstelling 13%	4.390,9	51.067
Tekort 13%	2,9	32

Rekening houdende met deze afwijkende normalisatie op nationaal niveau, en de reeds uitgevoerde statistische transfers, werd een bijkomend deficit van 32 GWh ten aanzien van de 13% doelstelling vastgesteld.

¹⁸ In het Burden sharing beleidsakkoord van 4 december 2015 werd de vertaling in absolute waarde van de 13% doelstelling gebaseerd op de indicatieve doelstelling zoals door BE aangemeld bij de Europese Commissie bij de omzetting van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie.

Er werden dus bijkomende aankopen van statistieken, als volgt uitgevoerd: VG: 20 GWh, BHG: 2 GWh en FED: 10 GWh.

Waardoor het totaal van de statistische transfers per entiteit als volgt is:

GWh	VG	WG	BHG	FED	Totaal BE
Statistische transfer BS	2.050		150	1.644,5	3.844,5
Statistische transfer (13 %)	20		2	10	32
	2.070		152	1.654,5	3.876,5

Dit leidt tot het volgende nationale eindresultaat:

	ktoe	GWh
Totale HEB teller zonder statistische transfers	4.057,7	47.191
Totale HEB teller met statistische transfers (+ aanvullende aankopen)	4.391,0	51.068
Totaal Noemer	33.776,5	392.820
%HEB	13,00%	
HEB doelstelling 13%	4.390,9	51.067
Deficit 13%	0	0